

شەمسىنۇر ئابدىغافۇر

ئايال ، 48 ياش .

مېنىڭ ئىسىم شەمسىنۇر ئابدىغافۇر . مەن بىر ئۇيغۇر مۇسۇلمان . مەن دەسلەپتە ، 1992-يىلى فۇرالدا ، خوتەندىكى لاکسۇي دوختۇرخانىسىدا دوختۇر بولۇپ ئىشلەشكە باشلىدىم . مەن جۇڭگۇدىن 2010-يىلى سىنتەبىردە ئايرىلغان بولۇپ ، ھازىر تۈركىيەدە ياشايمەن . جۇڭگۇدا دوختۇرخانىدا ئىشلەۋاتقان ۋاقىتلىرىمدا ، مەن كۆپلىگەن ئۇيغۇر ئاياللىرىنى مەجبۇرىي تۇغماس قىلىش ۋە مەجبۇرىي بالا چۈشۈرۈشكە شاھىد بولغان ۋە توغرىسىدا نۇرغۇن ئەھۋاللارنى ئاڭلىغان .

دەسلەپكى كەچۈرمىش

مەن بىر ئۇيغۇر تىبابىتى مەكتىپىنى پۈتتۈرۈپ ، ئارقىدىنلا 1992-يىلى فۇرالدا لاکسۇي دوختۇرخانىسىنىڭ ئوپىراتسىيە بۆلۈمىدە سىستىرا بولۇپ ئىشلەشكە تەقسىم قىلىندىم . دوختۇر ئەمەس سىستىرا بولۇپ تەقسىملىنىشىمىنىڭ سەۋەبى مېنىڭ ئۈگەنگەن كەسپىم ئۇيغۇر تىبابىتىنىڭ غەرىپ تىبابىتىگە ماس كەلمەيدىغانلىقىدىن بولغان ئىدى . مەن ئوپىراتسىيە بۆلۈمىدە ھەر كۈنى ئۈچتىن بەشكىچە بالا چۈشۈرۈش ۋە ئاياللارنى تۇغماس قىلىش ئوپىراتسىيىسىگە شاھىد بولدۇم . مەن ئوپىراتسىيە بۆلۈمىدە شاھىد بولغان ئىشلارنىڭ كۆپۈنچىسى بالا چۈشۈرۈش ئوپىراتسىيىسى ئىدى . بارلىق بالا چۈشۈرۈش ئوپىراتسىيىلىرى ، خەنزۇ دوختۇرلار تەرىپىدىن ئېلىپ بېرىلاتتى . بەزىدە ، باشقا دوختۇرلار بولمىغاندا ، ئاندىن ئۇيغۇر دوختۇرلار تەرىپىدىن ئېلىپ بېرىلاتتى . مەن خىزمەتكە چۈشۈپ بەش ئايدىن كېيىن ، ئېغىر ئاياق بولۇپ قالغانلىقىم سەۋەبىدىن ئانا بالىلار بۆلۈمىگە يۆتكەلدىم .

1992-يىلى 6-ئايدا ، مەن ۋىلايەتلىك دوختۇرخانىغا (ناھىيىلىك دوختۇرخانىدىن بىر دەرىجە ئۈستۈن تۇرىدۇ) غەرىپ مىدىتسىناسىدا تەربىيىلىنىش ئۈچۈن ئەۋەتىلدىم . ئىچكىرىلەپ تەربىيىلىنىش ئۈچۈن بۇ دوختۇرخانىنىڭ ئاياللار كېسەللىكلىرى بۆلۈمىگە كىردىم . مەن بۇ دوختۇرخانىدا خەنزۇ دوختۇرلار تەرىپىدىن ئېلىپ بېرىلغان ھەر كۈنلۈكىگە يىگىرمىدىن ئارتۇق مەجبۇرىي بالا چۈشۈرۈش ئوپىراتسىيىسى ۋە ئاياللارنى مەجبۇرىي تۇغماس قىلىش ئوپىراتسىيىسىگە شاھىد بولدۇم . بۇ دوختۇرخانىدىكى تۇغماس قىلىشقا مەسئۇل دوختۇرخانىنىڭ ئىسمى گوجىيەنشىيا .

ۋىلايەتلىك دوختۇرخانىدا ئالتە ئاي ئىشلىگەندىن كېيىن ، مەن لاکسۇي دوختۇرخانىسىنىڭ ئانا-بالىلار بۆلۈمىگە قايتىپ ئىككى ئاي ئىشلىدىم . مەن بىر مۇسۇلمان بولغانلىقىم ۋە مەن كۆرگەن ئىشلار مېنىڭ دىنىمغا زىت كەلگەنلىكى ئۈچۈن ، ئۇ دوختۇرخانىدا داۋاملىق ئىشلەشنى رەت قىلدىم . 1994-يىلى مارتتا مەن ئۆزۈمنىڭ شەخسى شىپاخانىسىنى ئاچتىم . ئۇ ماڭا تەۋە ئەمما دوختۇرخانىنىڭ باشقۇرۇشىدا ئىدى . مەن دوختۇرخانىغا مائاشىمنى تۆلەش بەدىلىگە ئۇ شىپاخانىنى ئاچالغان ئىدىم .

1999-يىلىدىن 2001-يىلىغىچە ، مەن شىنجاڭ مىدىتسىنا ئونۋېرسىتىتىنىڭ چوڭلار مائارىپ مەركىزىدە ئوقۇدۇم .

مەن بۇ جەرياندا ، خوتەن شەھەرلىك دوختۇرخانىدا (ۋىلايەتلىك دوختۇرخانىدىن بىر دەرىجە تۆۋەن تۇرىدۇ) .

ئالتە ئاي پىراكتىكا قىلدىم . مەن بۇ يەردىمۇ نۇرغۇنلىغان بالا چۈشۈرۈش ۋە ئاياللارنى تۇغماس قىلىش

ئوپىراتسىيىلىرىگە شاھىد بولدۇم . 2004-يىلى ، مەن يىلچى دوختۇرخانىسىدا ئىشلىدىم . بۇ يەردىمۇ ئوخشاشلا

كۆپلىگەن مەجبۇرىي تۇغماس قىلىش ۋە بالا چۈشۈرۈش ئوپىراتسىيىلىرىگە شاھىد بولدۇم . دوختۇرخانىدا ئىشلىگەن

ۋاقىتلىرىمدا ، بىز بەزىدە بۇ بوۋاقلارنىڭ ھايات تۇغۇلغانلىقىنى ئۇلارنىڭ يىغلىغان ئاۋازىدىن بىلەتتۇق . ئەپسۇسكى ،

بۇ بوۋاقلارغا ئوكۇل ئۇرۇلغانلىقى ئۈچۈن ئۆيگە ئېلىپ بارغىچە ئۆلۈپ كىتىدىغانلىقىنىمۇ بىلەتتۇق . مەن جۇڭگۇدىن

2010-يىلى 10-سىنتەبىر كۈنى ئايرىلدىم . دوختۇرخانىدا ئىشلەشتىن جۇڭگۇدىن ئايرىلغىچە ، ئاياللارنى تۇغماس

قىلىش ۋە بالا چۈشۈرۈش ئوپراتسىيىسى سان جەھەتتىن كۆپىيىشىمۇ ياكى ئازىيىشىمۇ بولماي تۇراقلىق داۋاملاشقان بولۇپ ، سانى ھەققەتەنمۇ كۆپ ئىدى .

بالا چۈشۈرۈش ئوپراتسىيىسى دىلو 1

2002- يىلى سىنتەبىردە يولدىشىمىزنىڭ قاراقاشلىق دوستىنىڭ ئايالى 3- بالىسىغا ھامىلە ئىدى . بۇ 2 بالىلىق بولۇش سىياسىتىگە زىت بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن ، ئۇلار بۇ ئىشنى باشقىلارنىڭ بىلىپ قېلىشىنى خالىمايتتى . ئەگەر ئۇلار بۇ ئىشنى يوشۇرۇن تۇتسا ، ئۆزلىرىنىڭ جازاغا ئۇچرىشى ھەتتاكى تۈرمىگە تاشلىنىشى مۇمكىنلىكىنى بىلەتتى . شۇڭا ئۇلار خوتەن شەھىرىگە بىزنىڭ ئۆيدە مۆكۈنۈپ تۇرۇش ئۈچۈن كەلگەنى ئىدى . ئەپسۇس ھۆكۈمەت خادىملىرى يولدىشىمىزنىڭ ئۇلارنىڭ دوستى ئىكەنلىكىنى بىلىۋالغانلىقى ئۈچۈن ، ئۇلارنى ئىزدەپ ئۇدۇل ئۆيىمىزگە كەلگەنى ئىدى . ئۇنداق بولمىغان بولسا ئىدى ، بوۋاقنىڭ ئۆيىمىزدە تۇغۇلىشىغا ياردەم قىلالىغان بولاتتىم . ئۇلار كېلىپ ھامىلە ئانىنى خوتەن شەھەرلىك دوختۇرخانىغا ئېلىپ كەتتى . مەن دوختۇرخانا باشلىقى بىلەن پاراڭلىشىپ ئۇنىڭ بوۋاقنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىشىمىزغا ياردەم قىلىشىنى ئۆتۈندۈم . بىز شۇ دوختۇرخانىدىكى باشقا ئۇيغۇر دوختۇرخانىلاردىن ئانىنى ئىچىدىكى ئۆيدە قانۇن ئىجرا قىلغۇچى ھۆكۈمەت خادىملىرىدىن خالىي تۇتۇشىمىز كېرەكلىكى توغرىسىدا كېلىشتۈرۈش . بىز ئۇلارغا بۇ ئايال ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈشكە مۇھتاج ، شۇڭا بىز ئۇنى ئۆي ئىچىدە تۇتۇشىمىز ۋە بالىنىڭ تۇغۇلىشىغا ياردەم بېرىشىمىز كېرەك دېدۇق . نەق مۇشۇ ۋاقىتتا ، بىز بالىسى مەجبۇرىي ئوكۇل سېلىنىپ ئۆلتۈرۈپ ئېلىنغان يەنە بىر ئانىدىن ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلگەن بوۋىقىنى ھۆكۈمەت خادىملىرىغا شۇ بوۋاق دەپ كۆرسىتىپ يولدىشىمىزنىڭ دوستىنىڭ بالىسىنىڭ ھاياتىنى قۇتۇلدۇرۇپ قىلىشقا ئىجازەت ئالدىم . مەن يولدىشىم ، يولدىشىمىزنىڭ ئىنىسى ۋە ھۆكۈمەت خادىملىرى بىلەن بىللە سىرتتا ساقلىدۇق . بىزنىڭ مەقسىدىمىز بوۋاقنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئىدى . بىز ئاتا- ئانىسىدىن ئىجازەت ئالغان ئۆلۈك بوۋاقنى ھۆكۈمەت خادىملىرىغا كۆرسەتتۇق . شۇنداق قىلىپ دوستىمىزنىڭ بالىسى يەتتە ئايدىلا تولۇق يېتىلىگەن ھالدا بالدۇر تۇغدۇرۇلدى . شۇنداق بولغاچقا بوۋاق ئالاھىدە بېقىش ئۆيىدە تۇرۇشى كېرەك ئىدى . ئەگەر بىز بوۋاقنى بارلىق سېستىمىلارنى خەنزۇ بولغان ئالاھىدە بېقىش ئۆيىگە ئاپتاساق بىزنىڭ كۆز بويامچىلىق قىلىپ بالىنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزۇپ قېلىشقا ئۇرۇنغىنىمىز پاش بولۇپ قالاتتى . ئاخىرى بىز يەنىلا بوۋاقنى ئۆزىمىز بىلەن بىللە ئېلىپ كېتىشنى قارار قىلدۇق . بەختكە قارشى ، بوۋاق تۆت سائەتتىن كېيىن جان ئۆزدى .

بالا چۈشۈرۈش ئوپراتسىيىسى دىلو 2

2004- يىلى يانۋاردا ، يەنە بىر ئاللىقاچان ئىككى بالىسى بار بولغان ھامىلە ئايال ھۆكۈمەت خادىملىرى تەرىپىدىن تۇتۇلۇپ قالماسلىق ئۈچۈن بىزنىڭ ئۆيىگە كېلىپ يوشۇرۇندى . بۇنداق بولشىدىكى سەۋەپ ، بىزنىڭ بىنا ئىككىرىدەك خالىي ئورۇنغا جايلاشقان بولۇپ يوشۇرۇشقا قولاي ئىدى . ئۇ ئايال بىز بىلەن بىللە ئىككى ئاي تۇرغاندىن كېيىن ، تۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاپ قالدى . بىز ئۆتكەن قېتىمقى تىراگىدىيەنى باشتىن كەچۈرگەنلىكىمىز ئۈچۈن ، بۇ قېتىم ھۆكۈمەت قارمىقىدىكى ئەمەس شەخسىي دوختۇرخانىغا بېرىشنى قارار قىلدۇق . بىز بىر شەخسىي دوختۇرخانىغا بېرىشىمىزغا ، دوختۇرخانا بالىنىڭ بەكلا كىچىك ئىكەنلىكىنى ، ئوزۇقلۇق ئوكۇلى ئۇرغۇزۇشىمىز كېرەكلىكىنى ئېيتتى . ئايال دوختۇرخانىدا ئىككى ھەپتە تۇردى . ھامىلە ئايالنىڭ كېلىپ كېتىشى قولايىسىز ھەم بىر ئېغىر ئايال ئاسان كۆزگە چېلىقىپ قالدىغان بولغاچقا بىزنىڭ ئۆيىدىن قاتناپ دوختۇرخانا كۆرۈنىشى ۋە ياكى بىزنىڭ دوختۇرخانىدا ئۇنىڭغا ھەمرا بولۇشىمىز ئوخشاشلا خەتەرلىك ئىدى . شۇڭا بىز دوختۇرخانىنىڭ يىنىدىكى بىر ئائىلىلىكلەر بىلەن ئۇنى يوشۇرۇپ قويۇشقا كېلىشتۈرۈش ، ئۇلار خوشاللىق بىلەن قۇشۇلدى . ئەمما بەختكە قارشى ، بىر يەنە ئايالنىڭ دوختۇرخانىدا ئوكۇل ئۇرغۇزۇپ ، تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قېلىپ ئۇنى ھۆكۈمەتكە چېقىپ قويۇپتۇ . ھۆكۈمەت خادىملىرى كېلىپ بۇ دوختۇرخانىنى تەكشۈرۈپتۇ ۋە ئايالغا تولغاچ تۇتۇزىدىغان قانداقتۇر بىر ئوكۇل ئۇرۇپتۇ . ئۇ ئوكۇل سەۋەبىدىن ئۇنىڭ بالىلىقىنى زورلۇق بىلەن تولغاچ تۇتۇپ

قوش كېزەك بوۋاقلرى تۇغۇلماي تۇرۇپ ئۆلۈپ كېتىپتۇ. ئاندا بولسا ئېغىر قاناش يۈز بەرگەنلىكى ئۈچۈن ، ئانغا قان سېلىنىپ ، ئوپراتسىيە قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلگەن بىرچۈپ بوۋاق چىقىرىلىپتۇ. مەن ئەينى ۋاقىتتا ، نەق مەيداندا بولسام بولمايدىغانلىقىم ئۈچۈن يوشۇرۇنغان ئىدىم. ئىككى ئايدىن كېيىن مەن ئۇ ئايالنى ئۇچراتقاندا ، ئۇ ماڭا بولغان ئىشلارنى سۆزلەپ بەرگەن ئىدى.

بالا چۈشۈرۈش ئوپراتسىيىسى دىلو 3

بۇ ۋەقە مېنىڭ شەخسىي دوختۇرخانىمدا يۈز بەرگەن. 2005-يىلىدىكى ئەتىياز پەسلىنىڭ بىر كۈنى ، تىزىملاش پوكىيىدە ئولتۇرسام ، ھۆكۈمەت خادىملىرى يەنە بىر ئايالنى ئېلىپ كەلدى. مەن كىشىلەرنىڭ تەپسىلىي ئۇچۇرلىرىنى ئېلىپ تىزىملىشىم كېرەك ئىدى. مېنىڭ رۇخسىتىمىز ھېچكىم كىرەلمەيتتى. ئەمما ھۆكۈمەت خادىملىرى دوختۇرخانىغا مەخپىي تەكشۈرۈش ئۈچۈن بىزگە دېمەيلا كەلگەن ئىدى. ئۇلار كۆپ كېلىدىغان بولغاچقا ، بىز ئۇلارنىڭ كىملىكىنى بىلەتتۇق. ئۇلارمۇ بىزنىڭ ئۇلارنى پەرىقلەندۈرەلەيدىغانلىقىمىزنى بىلەتتى. شۇڭا ئۇلار بەزىدە باشقىچە يوشۇرۇن قىياپەتتە كېلىشەتتى. بۇ كۈنىمۇ ئۇلار باشقىچە ياسىنىپ كەلگەن بولۇپ ، ماڭا بىلىندۈرمەيلا كىرىپ كېتىپتۇ. مەن بىر كىشىنىڭ ئولتۇرۇپ يىغلاۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. مەن ئۇنىڭدىن نېمىشقا يىغلايدىغانلىقىنى سورىدىم. ئۇ: " ئۇلار مېنىڭ ئېغىر- ئاياغ ئايالىمغا قانداقتۇر بىر ئوكۇل ئۇرماقچى بولۇۋاتىدۇ. " دېدى. ئۇنىڭغا: " تېز كىرىپ ئايالىڭىزنى ئېلىڭ- دە ، يەنە بىر ئىشىكتىن قىچىڭ " - دېدىم. بۇ ئەركىشى ئاللىقاچان تىزىملىتىپ كىرگەن كىشى بولۇپ ، مەن ئۇنىڭ تىزىمىنى ئۆچۈرۈۋەتتىم. ئەگەر بۇنداق قىلمىسام ، ھۆكۈمەت خادىملىرى بىلىپ قالسا ، ئۇنى كىرگۈزگەنلىكىم سەۋەبلىك ماڭا مەسئۇلىيەت كېلەتتى. مەن يەنە نۇرغۇن ئۇيغۇر ئاياللىرىغا مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ياردەم قىلغان.

ئۇ ئەركىشى كىرىپ كەتتى. ئەمما ئوكۇل ئاللىقاچان ئۇرۇلۇپ بولۇنغان بولۇپ ، كېچىككەن ئىدى. بۇ خىل ئىشلار بىز ھۆكۈمەتكە ئىشلىگەندىن بېرى سان- ساناقسىز قېتىم يۈز بەرگەن. يەرلىك كىشىلەر بىزنى ھۆكۈمەتكە ئىشلەيدۇ دەپ بىزگە ئىشەنمەيتتى. شۇڭا بەزىدە ئۇلار بىزنى ھاقارەتلەيتتى. بىراق ئۇلار بىزنىڭ ھەقىقىي ھېسسىياتىمىزنى چۈشەنمەيتتى. شۇنداق بولغاچقا كىشىلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىز ئۈنچە ياخشى داۋام قىلمىدى. بۇ ئەھۋال ناھايىتى بىئارام قىلارلىق ئىدى. مەن بوۋاقنى قۇتقۇزالمىدىم. ئەگەر ئۇ كىشى ماڭا بالدۇرراق دېگەن بولسا ئىدى ، بوۋاقنى قۇتقۇزالمىغان بولاتتىم. ئەپسۇس ، ئەھۋال ئۇنداق بولمىدى.

ئوكۇلنىڭ ئىسمى Rivanol بولۇپ ، قوساقتىكى بالىنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. ھەر قانداق ئايالغا بۇ ئوكۇل ئۇرۇلسا ، قوساقتىكى بالىنى ئۆلتۈرەتتى. بۇ ئوكۇلنىڭ شىپىرسى ۋە يىڭىسى ئىنتايىن ئۇزۇن بولۇپ ، بالىياتقۇغا بىۋاسىتە ئۇرۇلاتتى. ھەر قېتىمدا يىڭى تىقىلغاندا ، سۇيۇقلۇقنىڭ ئېقىپ چىقىشى چىقىمىسىغا قارىلايتتى ، ئەگەر سۇيۇقلۇق چىقسا ، ئوكۇل جايغا ئۇرۇلدى دەپ ھۆكۈم قىلىناتتى. مەن ئوكۇلنىڭ ئۇرۇلۇشىغا شاھىت بولدۇم. بۇنداق ئوكۇللار كۈندە ئۇرۇلاتتى ، ئەمما كۈندە زادى قانچە ئوكۇل ئۇرۇلغىنىغا بىر نەرسە دېيىش تەس ئىدى ؛ چۈنكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بۇ ئىشنى بارغانسېرى مەخپىي تۇتۇشقا ۋە ئۆز ئالدىغا ئېلىپ بېرىشقا باشلىغان ئىدى. چۈنكى ئۇيغۇر دوختۇرلار بىمارلارنى يۇشۇرۇپ قويۇپ ، قوساقتىكى بوۋاقلارنى قوغداپ قالماقچى بولغان ئىدى. ئەمما تەخمىنەن قىلىپ ئېيتقاندا بۇنداق ئوكۇل كۈنىگە 3~5 كىچە ئاياللارغا ئۇرۇلاتتى. بەزىدە ئوكۇل تولۇق مىقداردا ئۇرۇلمىغاچقا ، بوۋاق ھايات تۇغۇلاتتى ، ئەمما نۇرغۇن قېتىم خىتاي دائىرىلىرى دورىنى قايتا ئۇرۇپ ھامىلىنى ئۆلتۈرۈشكە كاپالەتلىك قىلاتتى. كىيىنكى ۋاقىتلاردا ، بىز ئەقلىمىزنى ئىشلىتىپ ، ئاياللارغا ياردەم قىلىپ ، ئۇلارنىڭ بالىسىنى تۇغۇشىغا ياردەم قىلىشقا ، خىتاي دائىرىلىرىدىن يۇشۇرۇشقا باشلىدۇق. بىز شۇنداق قىلىپ نۇرغۇن بوۋاقلارنى قۇتقۇزۇپ قالدۇق ، شۇنىڭ بىلەن خىتاي دائىرىلىرى بىزنى توختاتتى ، ھەمدە ھەر بىر ئايالغا ئوكۇل ئۇرۇشنى خىتاي دائىرىلىرى ئۆزلىرى ئېلىپ بارىدىغان بولدى. خىتاي دائىرىلىمۇ بىزگە قايتا ئىشەنمەس بولۇپ قالدى. بىزنىڭ بۆلۈم ئانا- بالىلار ساقلىقىنى ساقلاش بۆلۈمى بولغاچقا ، بىز ئوكۇل ئۇرۇش

ئىشىغا ئارىلاشمىدۇق. ئەمما مەن داۋاملىق خوشنا بۆلۈمگە كىرىپ بولغان ئەھۋاللارنى كۆزىتىپ تۇراتتىم ، چۈنكى دوختۇر ۋە سېستىرلار مېنىڭ دوستۇم بولغاچقا ماڭا رۇخسەت قىلغان ئىدى. ئەمما كىيىن خىتاي دائىرىلىرى پىلانلىق تۇغۇت بۆلۈمىنى قولغا ئالغاندىن كىيىن ، مەن ئۇ ئىشلارغا شاھىت بولالماي قالدىم. پىلانلىق تۇغۇت بۆلۈمى بىر مۇستەقىل بۆلۈم بولۇپ قالغان ئىدى ؛ شۇڭا ئۇلار دوختۇرخانىدىنمۇ بەكرەك ھوقوققا ئىگە بولغاچقا ، خالىغىنىنى قىلالايتتى .

بالا چۈشۈرۈش ئوپىراتسىيىسى دىلو 4

2013- يىلى مايدا ، مېنىڭ ئىككى بالىسى بار يەڭگەم قوشىڭىزەككە ھامىلدار بولغان ئىدى. بۇ ئۇنىڭ ئۈچىنچى قېتىم ھامىلدار بولۇشى بولغاچقا ، قانۇنغا خىلاپ دەپ قارىلاتتى. ئۇنىڭ تۇغۇت ۋاقتىغا ئاز قالغان ، ئەمما ناھىيىدە تۇغۇشقا ئىمكانىيىتى بولمىغاچقا ، ئۇ قاراقاش ناھىيىسىگە ئۆيدىكىلەرگە دەپ قويمايلا بالا تۇغۇشقا كەتكەن ئىدى. ئۇ قاراقاش ناھىيە دوختۇرخانىسىغا تۇغۇش ئۈچۈن بېرىپ ، ئۆز مەخپىيىتىنى باشقىلار بىلمەيدۇ دەپ قارىغان ئىدى ؛ ئۇ يىشى كىچىكرەك ھەم ساددا ئايال ئىدى. شۇڭا ئۇ ئۆز نوبىسى نۇمۇرىنى دوختۇر ۋە سېستىرالارغا كۆرسەتكەندە ، ئۇلار تىزلا ئۇنىڭ باشقا ئىككى بالا تۇغقانلىقىنى بىلىپ قالغان. كىيىن ئۇ يەنە دوختۇرخانىغا بارغاندا ، ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ قېلىپ ، بالا چۈشۈرۈش ئۆكۈل ئۇرۇۋەتكەن. 15 مىنۇتتىن كىيىن قوساقتىكى بالا بىلەن ئانا بىللە ۋاپات بولغان. مەن بۇ ئىشقا نەق مەيداندا شاھىت ئەمەس ، ئەمما مېنىڭ يولدىشىم ئۇنىڭ ئىنىسى بولغانلىقى ئۈچۈن بۇ ئىشنى بىلىدىغانلىقىنى ماڭا ئېيتتى ؛ چۈنكى يەڭگەم دوختۇرخانىغا ئېلىپ بېرىلغاندا ، يولدىشىمۇ بىللە بارغانكەنتۇق. يەڭگەم ئىلگىرى ناھايىتى تىمەن ئايال بولۇپ ، ھېچقانداق كېسىلى يوق بولغاچقا ئۇنىڭ ئۇنداق نورمال ھالەتتە ئۆلۈپ كىتىشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى. يولدىشىم يەڭگەمنىڭ يولدىشى بىلەن بىللە ساقلاپ ، 15 مىنۇتتىن يېرىم سائەتكە قالمايلا ، يەڭگەمنىڭ ئۆلۈكىنى ئېلىپ چىقىشقان. دوختۇرخانا ئۇنىڭ يۈرەك كېسىلى بارلىقىنى ئېيتىشقان ، ئەمما مەن بىر دوختۇر بولغاچقا ، ئۇنىڭ 30 يېشىدا ھېچقانداق كېسىلى بولماي تۇرۇپ ، يۈرەك كېسىلى بىلەن ئۆلۈشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى. كىيىن بىز ئۇنى يەرلىككە قويۇپ نەزىرىسىنى قىلدۇق.

شەخسى مىسال

2005- يىلى يانۋاردا ، دادام تۈگەپ كەتتى. كىيىن مارتقا كەلگەندە ئازاپ تۈپەيلى مەن ئاغرىپ قالدىم. مەن تەكشۈرتكىلى بارغاندا ، ئۇلار مېنىڭ بالياتقۇمدا ئۆسمە بارلىقىدىن گۇمان قىلدى. مەن 2006 ، 2007 ۋە 2008- يىللىرى ئۈرۈمچىگە تەكشۈرتۈش ئۈچۈن باردىم ؛ 2008- يىلى سىنتە بىردە ، ئۈرۈمچىدىكى تەكشۈرۈشتە مەندە ئۆسمە بار دەپ دىئاگنوز قويۇلدى. ھەمدە مېنى قورقۇتۇپ ناۋادا مېنىڭ بالياتقۇمنى ئېلىۋەتمەسكە كېسەلنىڭ بەدەنگە يامراپ كىتىدىغانلىقىنى ئېيتىشتى ، شۇڭا مەن بالياتقۇمنى ئالدۇرۇۋەتتىم. ئەمما كىيىنكى پاتالوگىيەلىك تەكشۈرۈش نەتىجىسى ئۇنىڭ ئۆسمە ئەمەسلىكىنى ئىسپاتلىدى ؛ باشقىچە داۋالاش ئېلىپ بارغاندا كېسەلنىڭ ساقىيىپ ، مېنىڭ بالياتقۇمنى ئېلىۋېتىشنىڭ ھاجىتى يوقلۇقى مەلۇم بولدى. شۇڭا مەن دوختۇرخانىنى ئەرز قىلماقچى بولدۇم ، ئەمما دوختۇر ئۇيغۇر بولغاچقا ، مەن بۇ نىيىتىمدىن ۋاز كەچتىم. مېنىڭ بالياتقۇمنى ئېلىۋەتكەن دوختۇرمۇ ماڭا يالۋۇرۇپ ، :«ھەر يىلى ھەر بىر دوختۇر 2000 دەك بالياتقۇنى ئېلىپ تاشلايدۇ ، بۇ بىزنىڭ خىزمىتىمىز ، بىزنىڭ قىلماي ئامالسىز يوق» دىدى. ئۇ ئايال دوختۇر شۇنداق دەپ يالۋۇرغاچقا ، مەن ئەرز قىلىشتىن ۋاز كەچتىم. بۇ دوختۇر ماستىرلىقتا ئوقۇۋاتقاچقا ، يىلدا 2000 ئوپىراتسىيە قىلىش ۋەزىپە ئىكەن ، شۇڭا ئۇ شۇنداق قىلغان ئىكەن. بۇ دوختۇرخانا ھۆكۈمەتكە قاراشلىق بولغاچقا ، بۇمۇ ھۆكۈمەتنىڭ سىياسىتىنىڭ بىر قىسمى ئىدى. بۇ دوختۇرخانا ئۈرۈمچى ئۆسمە كېسەللەر دوختۇرخانىسى بولۇپ ، بۇ دوختۇرخانىنىڭ ئىسمىنى مەن ئېيتالمايمەن. خوتەن رايونىدىن ئاياللارنىڭ 70 پىرسەنتىنىڭ بالياتقۇسى ئېلىۋېتىلگەن ئىكەن. دائىرىلەر بالياتقۇدا بىرەر كىچىك مەسىلنى بايقىسىمۇ ، ئۇ باھانىلەر بىلەن بالياتقۇنى ئېلىۋېتىشكە ھەرىكەت قىلاتتى. ئەمما مەن ئۈرۈمچىدىمۇ مۇشۇنداق ئەھۋال بارلىقىنى بايقىدىم ، يەنى ئۇيغۇر ئايالنىڭ بالياتقۇسىدا كىچىككەنە مەسىلە بولسىلا

ئۇنىڭ بالياتقۇسى ئېلىپ تاشلىنىدىكەن. مەن بۇ سىتاتىستىكىغا ئۆزۈمنىڭ ھايات ھىكايەم ئارقىلىق ئېرىشتىم. كىيىن مەن ئىشلىگەن ئانا بالىلار ساقلىقنى ساقلاش بولۇمىدىمۇ ھەر 4 ئايلىك ئۇچى ماڭا بالياتقۇسىنىڭ يوقلىقىنى ئېيتاتتى. بەزىدە پىلانلىق تۇغۇت بۆلۈمىدە كېسەل بەك جىق بولۇپ كەتكەچكە ، بىزنى ياردەمگە چاقىراتتى. ئەنە شۇنداق بولغاچقا مەن نۇرغۇن ئۇيغۇر ئاياللىرىنىڭ بالياتقۇسىنىڭ يوقلۇقىنى بىلدىم.

مەجبۇرى ئاسسىمىلاتسىيە دىلوسى

مەن 2006 - يىلدىن 2007- يىلىغىچە خوتەن ئۇيغۇر تىبەت تېخنىكومىدا ئوقۇدۇم. كىيىن خوتەن ئۇيغۇر تىبابەت دوختۇرخانىسىدا پىراكتىكا قىلدىم. شۇ جەرياندا دوختۇرخانىغا ئېلىپ كىلىنگەن بىر ساراڭ دەپ دىئاگنوز قويۇلغان ئۇيغۇر ئايالنىڭ ئىشىغا يولۇقتۇم. مەن ئۇ ئايالنىڭ خاتىرىسىنى يازغاندا ئۇنىڭغا ساراڭ دەپ دىئاگنوز قويۇلۇشنىڭ سەۋەبى مۇنداق ئىكەنلىكىنى بايقىدىم ، يەنى ئۇ ئوقۇتقۇچىلىق قىلىدىغان مەكتەپتە بارلىق ئۇيغۇر ئوقۇتقۇچىلار يىغىۋېلىنىپ كومپارتىيەنى مەدەسلىلەشكە مەجبۇرلانغاندا ، ئۇ پارتىيەنى مەدەسلىلەپ 3-4 قېتىم تەسراتنامە يېزىشقا بۇيرۇلغاندا ، ئۇ يازغان تەسراتنامە تەلەپكە توشمىغانكەن ، شۇڭا ئۇنىڭ تەسراتنامىسى قايتۇرۇۋېتىلگەن. تەسراتنامە 5000 خەتتىن كەم بولماسلىقى كېرەك بولغاچقا ، قايتۇرۇۋېتىلگەنلەرنىڭ تەسراتنامىسى پۈتۈنلەي قايتا يېزىپ چىقىلىشى تەلەپ قىلىنغان. شۇنداقلا بۇ تەسراتنامىدا ئۆزىنى تەنقىد قىلىشى ۋە خاتالىقىنى تونۇشلىرى يېزىلىشى كېرەك ئىكەن. شۇڭا ئۇ ئوقۇتقۇچى نېمە يېزىشىنى بىلەلمەي ئاخىرى ساراڭ بولۇپ قالغان. بىز ئۇ ئوقۇتقۇچىنى تەكشۈردۈك ھەمدە ئۇنىڭ نېمىشقا ساراڭ بولۇپ قالغانلىقىنى بىلدۈك.

ئائىلە شارائىتىم

1993- يىلى سىنتەبىردە ، مېنىڭ ئاكام قەشقەرنى مەركەز دەپ خەرىتىگە سىزغانلىقى ئۈچۈن مەكتەپتىن قوغلاندى. ئۇ ئۆزىگە ئۇيغۇر تارىخىنى ئۈگەتكەن كىشىلەرگە يېقىنلىشىپ ، ئۆز ۋەتەننى ئازات قىلىش ئۈچۈن بىر ئىش قىلىشنى ئويلاپ ، بىر بومبا ياساپ ، ئۇنى ئۇنىڭ بىر دوستى ئۈستەلنىڭ ئاستىغا تىقىپ قويۇپ ، بىر خىتايىنى يارىدار قىلدى. شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ ئاكام 14 ياشتا بولۇپ ، دائىرىلەر ئۇنى تەكشۈرۈپ ، ئۇ 20 يىشىغا توشقاندا مۇددەتسىز قاماق جازاسى بېرىش ھۆكۈمىنى چىقاردى.

مېنىڭ يەنە بىر ئاكام 2016- يىلى ئاپامنى تۈركىيەگە ئېلىپ چىقىپ ، 15 كۈندىن كىيىن ۋەتەنگە قايتقاندا قولغا ئېلىنىپ ، 10 يىللىق كىسىلدى. ئۇنىڭ جىنايىتى ئۇنىڭ تۈركىيەگە چىققانلىقى ئىدى. شۇنىڭدىن كىيىن مېنىڭ ئاكام ۋە ئاپام بىلەن بولغان بارلىق ئالاقەم ئۈزۈلۈپ قالدى. ھازىر باشقا تۇققانلىرىمىزنىڭمۇ خەۋىرىنى ئالمايدىم. تېلېفونۇمۇ ياكى باشقا ئالاقە ۋاسىتىلىرىدىمۇ ئالاقەم يوق. ئۇلار توغرىلىق ھېچنەمە بىلمەيمەن. مەندە تېلېفون بولمىغاچقا ، خىتاي دائىرىلىمۇ مەن بىلەن ئالاقە قىلمىدى ، ياكى ماڭا بېسىم قىلالىمىدى. ئەمما مېنىڭ يولدىشىم ئۇلارنىڭ مېنىڭ ۋەتەندىكى تۇققانلىرىمىزنىڭ ئۆيىگە ساقچى كەلگەنلىكىنى ، مېنىڭ بارلىق تۇققانلىرىمغا تەھدىت سالغانلىقىنى ، ھەمدە ئاپامغا مەن بىلەن ئانا- بالىلىقتىن كىچىدىغانلىقىنى ئېلان قىلدۇرغانلىقىنى ئېيتتى. مەن ئەزەلدىن يانفون ئىشلەتمەيمەن ، مەن پەقەتلا بىزنىڭ كوچىدىكى تېلېفوننى ئىشلىتىمەن ، شۇڭا ئۇلار ماڭا ئالاقە قىلىپ ماڭا بېسىم قىلالمايدۇ.

سۇئال سورىغۇچى Frankie Vetch زىيارەت قىلىنغۇچىدىن ئۇنىڭ بۈگۈنكى گۇاھلىق مەزمۇنلىرىنى چۈشەنگەن چۈشەنمىگەنلىكىنى سورىغاندا ، گۇاھلىق بەرگۈچىنىڭ يۇقارقى مەزمۇنلارنىڭ توغرىلىقىغا قوشۇلدىغان ياكى قوشۇلمايدىغانلىقىنى سورىدى.

گۇاھلىق بەرگۈچى گرىنۋىچ ۋاقتى 23- فېۋرال سائەت 18 دە ، يۇقۇرىدىكى مەزمۇنلارنىڭ توغرىلىقىغا قوشۇلدىغانلىقىنى بىلدۈردى.